

SÆC. XIII. ET XIV. DISSERTATIO XIV.

668

SCHOLION IV.

Dissertationis ejusdem pag. 151. hanc velut metu Propositionem novant Religiösi Censores: *Extremi i' Vacuo olim non erat in ufo spud plures.*
R. Hoc propositio non est mea. Verum tamen Extremam Uscionem Sancti hominibus olim conferri non solita, scripsi, idque probatum à Joanne Launojo lib. *De Vaticano* in *Extrema*, id in exemplum attuli, non expeditum ea convenienter fuit. Disciplina vel confusurudo. Mera fasti quæstio est, ex cujus veritate vel falsitate nullum fieri potest aduersus Catholicum Dogma præjudicium.

SCHOLION V.

Dissertationis ejusdem pag. 155. Religiösi Censores hanc velut meam propositionem notant. *Mortentes inferiendo, lue infelis Martyres dicuntur.*

R. Hac Propositio non est mea, qui S. Dionysii Alexandrinus sententiam hic tamquam refutatio his verbis: *Dionysius plurimos ex fratribus & optimis quoque, quorum nonnulli Prebeyti erant ad Diaconos, mortem opprimitis cum eis agrotos inservierent, & eis curationem in Christo adiubarent: quod genus mortis ob fidem pietatisque constantiam nequamque Martyrio inferius censetur.* Hactenq; ego eo loci, que ex ipsis S. Dionysii litteris ad Eusebium descripsit lib. vii. Historia Ecclesiastica cap. xx. accepi, quatum hac sunt verba: *Plurimi quidam ex fratribus nostris ob nimiam caritatem curam omnem propria salutis abficientes, sibi quis mundi adiubarent, dum agros securo atque auditer invaserint, eisque assidui ministrent, & curationem adiubarent in Christo, unde cum illis mortui sunt, aliorum agri tundit libenter se implentes ... Et hoc quidam patto optimi quique ex fratribus nostris, quarum non nulli Prebeyti erant ad Diaconos & ex populo laudantis omnesque, mortem opprimerent: adeo ut genus hoc mortis ob pietatem fiduciam nequamque nequamque inferius Martyrio censetur.* Hæc S. Dionysius alexandrinus. Tanti Episcopi, tam eruditiss., tam Sancti Martyris referendo sententiam, de me nihil addendo, quid eravam? Me certè erroris hac in re magis argere non possum. Religiösi Censores, quim Romanum Martyrologium, in quo pridie Kalendas Martii hec leguantur: *Alexandria, commemoratio Sanctorum Presbyterorum. Diaconorum, & aliorum plurimorum, qui tempore Valeriani Imperatoris, cum peccatis levissimis grauaretur, morbo laborantibus ministrantes, libenter se mortem opprimerent: quos velut Martyres religiosi & piorum fides venerarunt censuerunt.* Hæc Romanum Martyrologium. Me potius erroris arguere non possum: quanum Molanus Lovenianum Thesaurus in Diario Medico-Ecclesiastico ad diem xviii. Februario, ubi Sanctorum Martyrum Alexandrinorum Elogium in Romano Martyrologio exaratum ita ponderat: *Locus hic valde memorabilis q[uod] pro omnibus istis, qui tempore pestilentie agrotantibus aut spiritualiter aut corporaliter, officio & intentu pietatis, effundit. Me potius erroris arguere non possum: quanum Bollandus & Henricus in Actis Sanctorum Mensis Februario Tomo ii. ad diem xix. pag. 710, ubi hic legitur titulus: DE SANCTIS MARTYRIBUS ALEXANDRINIS. PRESBYTERIS. DIACONIS. LAICIS, QUI PESTE LABORANTIBUS MINISTRANTES EADEM ET IPSI EXINTINCTI SUNT: Commentarius Historicus.* Qno in Commentario hæc habent: Conscripti sunt super varii à viris eruditis Commentarii, in quibus de hoc caritatis Martyrio disserunt: aliis assertoribus eos, qui ita inimicis ministrando pessim continxerint. mortemque opprimerent. vere Martyres esse: aliis acerbè refrangantib; Extentus illi tam, donec Ecclesia de eorum morte: causa modicè cognovit, tuleritque sententiam, publico eos cultu prefigi non licet: aquum tamen esse, ut cum ad rationem discipline Ecclesiastica iniuste examine, de eorum orbe daxa fide, caritate in Deum, suscepit eis Ministerius causâ, morreque in eo Christiane obita confiterit. Martyres prouidentius i' quando major dilectio esse non posse: quia ut animam quis praemittat, enimvero si sentire de Deo in bonitate volumus, facilius necesse est, ab eis infinita liberalitate: alienum esse, ut illos patiatur ipsius causa vitam perdere, occasionemque plura deinceps beneficia cumulandi. & non illi sibi eos premere numereret. At tamen ipso opere, ut dicitur, fave-

A perpetuo mortis, & non pro modo & intentione caritatis sua mortientibus gratia gloriisque tribuatur: ut iis qui pro fide, justitia, castitatis alteriusve Christiana virtutis defensione, illatas ab hominibus mortem, mente caligini afflata preparata, excepterint & aliis dispergant. Non eis nostri hic infiniti aut oris prolatus id perrratasse. Hoc religios & eruditii illi viri. Nec ego quædam illam artigii, solum factum co loci retul, s. S. Dionysii Alexandrinus sententiam, Nullum Martyrem coli posse censeo, nisi ab Ecclesia, sive à Romana Pontifice vindicatur, id est, in Sanctorum Martyrum album relatum. Quid ultra volunt Religiösi Censores?

SCHOLION VI.

Dissertationis ejusdem pag. 160. Religiösi Censores hanc Propositionem notant velut meam: *Primitis saculis nullus confutabatur qui sola venialia habebat.*

R. Non ita concepta est Propositio mea; sed his verbis:

Confessio venialium non erat in ufo prioribus saculis: quod sic intelligi velim, ut non ita frequens fuerit venialium Confessio primis saculis Ecclesia: Quod evni raro sit, usitatum propriè non dicitur. Ceterum mere habet quæstio ita est, non dogmatis. Censore enim, credo, & doceo cum Ecclesia, *Venialia recte & nescit, circaque omnem presumptionem in Confessione dici, ut piorum hominum uisus demonstrat. Tacerit tamen circa culpam, malisque aliis remedii scriptari posse, certum est.* Sic loquer, prius credo, com. Sacta Synodo Tridentina Sessione xiv. cap. v. Usitatum pastis fuisse venialium peccatorum Confessionem quætor saltem primis nominis Christiani saeculis, nulla Sacta Antiquitatis Monumenta probant. Fieri potuisse non nego. Legite poterant Religiösi Censores qua de hoc argumento scripti vir religios & eruditus Dom. Joannes Mabillonius in prefatione Saculi iii. Benedictini, quod est à Christo nato octavum, Observatione xxii. Num. 90. & Observatione xxiv. Num. 91. *Lege (inquit) Acta Sancta Segolena Abbatissæ, que omnia vita sua errata, quenamvis levissima, Monachus Presbiter confessus est. Tamen si tempore, quo necrum venialium culparum frequens erat Confessio Sacramentalis, Sacramentales ratus forsitan Presbiteris quam Abbatissæ confitentes fues denudabant. Et iufit, obseruat Regionem Piemensem Abbatem libri ii. Cap. v. resette inter ea quibus Episcopus in Syndo interrogatur debet, Si aliquis ad Confessionem non veniat vel una vice in anno, id est, in Capite Quadragesimo, & Panentiam pro peccatis suis suscipiat. His, inquit, accedit Gislebertus Lunensis Episcopus in Epistola quadam de Statu Ecclesiæ scribens, Abfolvit Praefat populum de venialibus in Capite jejuni: de criminalibus in Cena Domini. Quibus in locis tam apud Regnum, quam apud Gislebertum, Mabillonius obseruat. Venialia peccatorum nomine intelligenda esse leviora peccata mortalia, que publica Panentia obnoxia non erant, tamen tunc in Baptismo acceptam maculâ sua tollerant: Non vero peccata illa leuissima que Recentiores appellant: venialia. De his enim per ea tempora paucim non fecerat Confessio Sacerdoti. Et pot multa Num. 91. Vigebat enim monachus Saculi quinti decimi mox ille revela de equalibus peccata venialia, ut constat ex Sermoni quedam Radulphi Ardensi in Litania Majore. Tamen si monachum Sacramentalis Confessio venialium inducta erat, saltum apud Monachos. De hac Confessio & interpretandi sunt Petrus Damiani. Petrus de Honeyi, Guillelmus Abbas Monasterii S. Theodorici, uti S. Bonaventura, quorum testimonia hoc loco expendenda.... In Actis Sancta Segolena Abbatissæ hic editis existat longi veniens exemplum Confessionis venialium errororum: SEGOLENA quippe cuidam Monacho, qui, & ipse Sacerdos erat, omnia parva minima " que peccata, si quisquis esse non possimus, cum gracie via descent, lacrymanni CONFESSA EST, ut legitur in Cap. xxiiii. Ex his patet, jam ante longa tempora homines peccatoris vita studiose de venialibus fecisse Confessionem, uti modo, maximè ad sevendam conscientiam in dubitis casis. Hæc non difficitur. Vixit S. Segolena octavo factulo. Sed prioribus Saculis nullum Monumentum Confessionis venialium adeo usitata ac frequentata fidei facit.*

E

F

SCHOLION VII.

Dissertationis ejusdem pag. 199. Religiösi Censores hanc Propositionem notant: Tempore S. Leonis, in Campania abrogata fuit confusudo confundi publici singula peccata. R. Confessionem publicam peccatorum, cuius confusudo in aliquo Campania angulo invaluerat, S. Leonem Magnum prohibuisse scripsi. Id Religiösi Censores reprehensione dignum nos existimassent, si attendissent ad S. Leonis Epistolam cxvi. alias lxxv. ad universos Episcopos per Campaniam, Samnium & Picenum constitutos, in qua Sanctus Ponitex id testatur. Illam etiam contra Apostolicam Non iii

R galam